

Міністерство освіти і науки України
Прилуцький технічний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Директор коледжу

П. Черніков П. ЧЕРНІКОВ

30 березня 2021 року

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
з української мови та літератури для вступників
на основі повної загальної середньої освіти**

РОЗГЛЯНУТО

та схвалено на засіданні приймальної

комісії Прилуцького технічного

фахового коледжу

Протокол № 2 від 30 березня 2021 року

Прилуки 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди розроблена для вступників, відповідно до Правил прийому до Прилуцького технічного фахового коледжу.

Співбесіда з вступниками проводиться з метою виявлення загальних знань з української мови і літератури, перевірки рівня мовленнєвих умінь і навичок.

Програма співбесіди з української мови та літератури відповідає чинній програмі з української мови та літератури (5-11 класи) загальноосвітніх навчальних закладів. Програма складається з чотирьох розділів.

Перший з них містить перелік основних тем та понять з української мови та літератури, якими повинен володіти вступник (уміти їх застосовувати на практиці).

У другому розділі вказано вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступників з української мови та літератури.

У третьому розділі наведено критерії оцінювання відповіді на співбесіді з української мови та літератури.

У четвертому розділі зазначено список рекомендованої літератури.

1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ

УКРАЇНСЬКА МОВА

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі.
2. Букви й інші графічні засоби. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.
3. Склад. Наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі.
4. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
5. Найпоширеніші чергування голосних звуків.
6. Найпоширеніші чергування приголосних звуків.
7. Правила вживання апострофа.
8. Правила вживання м'якого знака. Позначення подовження м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.
9. Написання слів іншомовного походження.
10. Спільнокореневі слова і форми слів. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
11. Вимова і написання префіксів з-(зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, при-.
12. Змінювання ті творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.
13. Правопис складних і складноскорочених слів.
14. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.
15. Синоніми, антоніми, омоніми.
16. Загальноживані слова. Діалектні та професійні слова. Стилiстична диференція української лексики. Запозичені слова.
17. Поняття про фразеологізми. Джерела української фразеології. Фразеологізми в ролі членів речення.
18. Поняття про самостійні та службові частини мови.
19. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

20. Назви істот і неістот, загальні і власні назви.
21. Рід, число, відмінок іменників.
22. Відміни іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.
23. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників.
24. Правопис найуживаніших суфіксів іменників. Велика буква у власних назвах.
25. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
26. Якісні, відносні та присвійні прикметники.
27. Ступені порівняння прикметників, їх утворення.
28. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
29. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.
30. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні(власне кількісні, неозначено-кількісні, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні і складені.
31. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.
32. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників.
33. Відмінювання займенників. Правопис займенників.
34. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.
35. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Види дієслів (доконаний і недоконаний). Часи дієслів.
36. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.
37. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення.

38. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на -но, -то. Правопис дієприкметників.

39. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

40. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розріди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.

41. Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

42. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Групи сполучників за будовою. Правопис сполучників окремо і через дефіс.

43. Частка як службова частина мови. Формотворчі, словотворчі та модальні частки. Написання часток. «не» і «ні» з різними частинами мови.

44. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

45. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

46. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.

47. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставини), способи їх вираження та різновиди. Прикладки як різновид означення. Порівняльний зворот.

48. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом та присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

49. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.

50. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення.

51. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки в них.
52. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах.
53. Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
54. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
55. Складне речення з кількома підрядними.
56. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.
57. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.
58. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, доречність, виразність, правильність, Мовленнєві помилки.
59. Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.
60. Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Усна народна творчість.
2. Загальна характеристика календарно-обрядових і соціально-побутових пісень.
3. Тематика, зміст, образи народних балад і дум.
4. Історичні пісні «Зажурилась Україна», «Чи не той то хміль».
5. Давня українська література.
6. «Слово про похід Ігорів».
7. Іван Вишенський. «Послання до єпископів».

8. Григорій Сковорода. «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень».
9. Література кінця XVIII – XX ст.
10. Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».
11. Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся».
12. Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «До Основ'яненка», «І мертвим, і живим...», «Заповіт», «Мені однаково», «Ісаія. Глава 35».
13. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».
14. Марко Вовчок. «Інститутка».
15. Іван-Нечуй Левицький. «Кайдашева сім'я».
16. Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».
17. Українська драматургія. «Театр корифеїв».
18. Іван Карпенко-Карий. «Хазяїн».
19. Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Декадент», «Мойсей», «Перехресні стежки».
20. Ольга Кобилянська. «Земля», «Людина».
21. Леся Українка. «І все-таки до тебе думка лине», «Contraspempero», «Бояриня», «Лісова пісня».
22. Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків».
23. Василь Стефаник. «Камінний хрест».
24. Література XX ст.
25. Павло Тичина. «Арфами, арфами», «Ви знаєте, як липа шелестить».
26. Володимир Сосюра. «Любіть Україну», «Так ніхто не кохав», «Мазепа».
27. Юрій Яновський. «Вершники» (новела «Подвійне коло»).
28. Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».
29. Микола Куліш. «Мина Мазайло».
30. Остап Вишня. «Мисливські усмішки».
31. Олександр Довженко. «Зачарована Десна», «Україна в огні».
32. Андрій Малишко. «Пісня про рушник».
33. Василь Симоненко. «Лебеді материнства», «Ти знаєш, що ти – людина?».

34. О. Гончар «Собор».
35. Ліна Костенко «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Українське альфреско», «Маруся Чурай».
36. Іван Драч. «Балада про соняшник».
37. Дмитро Павличко. «Два кольори».
38. Василь Стус. «На колимським морозі калина», «Сто років, як сконала Січ».
39. Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».
40. Твори українських письменників-емігрантів.
41. Іван Багряний. «Тигролови».
42. Василь Барка «Жовтий князь».
43. Улас Самчук. «Марія».
44. Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?».
45. Сучасний літературний процес.

Теорія літератури. Загальний огляд, основні тенденції. Зміст і форма художнього твору. Композиція художнього твору. Тропи. Види комічного. Поетичний синтаксис. Теорія віршування. Роди і види літератури. Великі епічні твори: роман, епопея. Види ліричних творів за тематикою: філософська, патріотична, громадянська, пейзажна й інтимна лірика. Драма. Літературні стилі та напрями.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Абітурієнти, які проходять співбесіду, **повинні:**

- розрізняти звуки мови, визначати голосні й приголосні звуки, їх характеристику, ділити слово на склади, розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування звуків;

- розпізнавати вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами;

- відділяти закінчення від основи, добирати спільнокореневі слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;

- пояснювати відомі слова, добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів;

- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;

- розрізняти словосполучення й речення, визначати типи підрядного зв'язку в словосполученні;

- визначати структуру речення, вид речення, правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх постановку;

- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, замінювати пряму мову непрямою;

- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;

- знати особливості літератури різних періодів;

- найважливіші факти біографії письменників;

- основні літературно-естетичні методи, напрямки, течії;

- літературні роди та їхні жанри;

- основи версифікації (віршування), види рим і стоп;

- образотворчі засоби в художній літературі (фонетичні, лексичні, синтаксичні); (орфографічні, орфоепічні, лексичні, граматичні, стилістичні, пунктуаційні).

Абітурієнт повинен *вміти*:

- говорити українською мовою з дотриманням правил орфоепії;

- застосовувати теоретичні знання для створення висловлювань у різних стилях і видах мовлення;

- робити ідейно-художній аналіз літературного твору, давати власну оцінку прочитаному;

- визначати особливості стилю письменника, його місце в історії української і світової літератури; виголошувати свої думки, підтримувати діалог.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ

При оцінюванні відповідей до уваги беруть такі критерії:

- рівень засвоєння орфоепічних, граматичних, лексичних, стилістичних умінь і навичок;
- комунікативні вміння (уміння сприймати, відтворювати, створювати усні висловлювання);
- обізнаність у творчості українських письменників і поетів;
- знання теорії літератури.

Таблиця відповідності оцінювання навчальних досягнень вступників за 12 бальною і 200 бальною шкалою

Бали (12-бальна шкала)	Бали (200-бальна шкала)	
12	200	200
11	190,5	190,5
10	181,0	175,0
9	171,5	172,5
8	162,0	162,0
7	152,5	152,5
6	143,0	143,0
5	133,5	123,5
4	124,0	100
3	118,0	0
2	112,0	0
1	106,0	0

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється за 200-бальною системою оцінювання – за рівнями:

«високий» рівень (175 – 200 балів) ставиться, якщо абітурієнт ґрунтовно й повно викладає теоретичний матеріал, дає правильне визначення мовних понять; демонструє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, наводить необхідні приклади, дібрані самостійно; не допускає мовленнєвих помилок.

«достатній» рівень (100 – 172,5 балів) отримує абітурієнт, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять або у формулюванні правил; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно й допускає мовленнєві помилки.

«недостатній» рівень (0 балів) – абітурієнт демонструє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідного розділу, допускає у формулюванні визначень і правил помилки, що спотворюють їх зміст.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурячок А.А. Орфографічний словник/ А.А. Бурячок. – К.: Богдан, 2000
2. Бернадська Н.І. Українська література 20 столітті: Навч. посіб. Для старшокласників та вступників до вищих навчальних закладів. – К.: Знання-Прес, 2002. – 268с.
3. Вихованець І.Р. Вивчаємо українську мову. Розширений курс. Самовчитель: Навч. Посіб./ І.Р. Волох. – К.:1993.
4. Волощак М. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання/ М. Волощак. – К.: Просвіта, 2000. – 128с.
5. Головащук С.І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник / С.І. Головащук – К.: 1995.
6. Горпинич В.О.Українська морфологія: Навч. Посіб. / В.О. Горпинич. – Дніпропетровськ, 2002.
7. Єрмоленко С.Я. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / [С.Я. Єрмоленко, С.П. Бирик, О.Г. Тодор; за ред. С.Я.Єрмоленко]. – К.: Либідь, 2001. – 223с.
8. Історія української літератури ХІХ століття: У 2 кн. Підручник / За ред. акад. М. Г. Жулинського. – К.: Либідь. 2006.
9. Куриліна О.В. Українська література: Довідник для абітурієнтів та школярів: Пов. Курс підготов. До вступу у вищі навч. Закл. / О.В. Куриліна, Г.І. Земляна. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 638с.

10. Мала філологічна енциклопедія / [Уклали: О.І. Скопенко, Т.В. Цимбалюк]. – К.: Довіра, 2007. – 478с.

11. Олійник О. Світ українського слова / О. Олійник. – К.: Хрещатик, 1994. – 415с.